

Sygn. akt II CSK 133/17

POSTANOWIENIE

Dnia 19 września 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Myszka

w sprawie z powództwa S.G.
przeciwko Skarbowi Państwa - Prezesowi Sądu Okręgowego w P.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 19 września 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 28 czerwca 2016 r., sygn. akt I ACa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli:

1. w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne,
2. istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów,
3. zachodzi nieważność postępowania lub
4. skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Przytoczony przepis pozwala Sądowi Najwyższemu na wstępną, merytoryczną ocenę wniesionej skargi kasacyjnej i zbadanie, czy za jej rozpoznaniem przemawia interes społeczny, skarga kasacyjna bowiem jest środkiem prawnym funkcjonującym przede wszystkim w interesie publicznym, który

z kolei przemawia za skoncentrowaniem się Sądu Najwyższego na sprawach najpoważniejszych i precedensowych.

Pozwany Skarb Państwa złożył skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 28 czerwca 2016r., oddalającego jego apelację od wyroku Sądu Okręgowego w P. z dnia 30 grudnia 2015 r., którym Sąd Okręgowy zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 6 269,33 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 1 czerwca 2007 r. tytułem naprawienia szkody wyrządzonej przez wydanie prawomocnego orzeczenia niezgodnego z prawem. Powołując się na obie podstawy określone w art. 398³ § 1 k.p.c., pozwany wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w części oddalającej jego apelację oraz orzekającej o kosztach procesu i orzeczenie co do istoty sprawy przez zmianę wyroku Sądu Okręgowego w P. z dnia 30 grudnia 2015 r. i oddalenie powództwa z równoczesnym zasądzeniem od powoda kosztów procesu, ewentualnie przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania.

Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał na przesłanki określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Twierdził, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, sprowadzające się do rozstrzygnięcia kwestii, według jakiej daty, w świetle art. 442¹ § 1 k.c., ustala się początek biegu trzyletniego terminu przedawnienia roszczenia o odszkodowanie z tytułu szkody wyrządzonej przez wydanie orzeczenia niezgodnego z prawem w sprawach, w których dla skuteczności wystąpienia z żądaniem niezbędne jest uzyskanie prejudykatu w postaci wyroku Sądu Najwyższego stwierdzającego niezgodność prawomocnego orzeczenia z prawem. Poza tym skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ponieważ wysokość uszczerbku majątkowego powoda pozostającego w normalnym związku przyczynowym z wydaniem wyroku niezgodnego z prawem wynosi kwotę 6 042 zł, natomiast na rzecz powoda została zasądzona kwota 6 269,33 zł.

Analiza wywodów zawartych w skardze kasacyjnej prowadzi do wniosku, że skarżący nie przytoczył argumentów świadczących o występowaniu w niniejszej sprawie wskazanych przez niego przesłanek uzasadniających przyjęcie skargi do rozpoznania.

Odnosząc się do przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., trzeba przypomnieć, że w przepisie tym chodzi o zagadnienie prawne obejmujące poważną wątpliwość prawną, nierozwiązane dotąd w orzecznictwie sądowym, którego wyjaśnienie jest potrzebne do rozstrzygnięcia sprawy. Skarżący wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne powinien sformułować to zagadnienie, wskazać na wyłaniające się poważne wątpliwości interpretacyjne, przytoczyć argumenty prowadzące do rozbieżnych ocen i wykazać, że wyjaśnienie przedstawionego zagadnienia będzie miało znaczenie zarówno dla praktyki sądowej, jak i dla rozstrzygnięcia skargi kasacyjnej. Chodzi przy tym wyłącznie o poważne wątpliwości, wykraczające poza poziom zwykłych wątpliwości prawnych, które powstają niemal w każdym procesie decyzyjnym.

Pytanie o początek biegu trzyletniego terminu przedawnienia określonego w art. 442¹ § 1 k.c. zostało sformułowane przed nowelizacją tego przepisu, dokonaną ustawą z dnia 21 kwietnia 2017 r. o roszczeniach o naprawienie szkody wyrządzonej przez naruszenie prawa konkurencji (Dz.U. z 2017 r., poz. 1132) i dotyczyło kwestii, czy termin ten rozpoczyna bieg – jak przyjął Sąd Apelacyjny – od dnia wydania przez Sąd Najwyższy wyroku stwierdzającego niezgodność prawomocnego orzeczenia z prawem. Zdaniem skarżącego, stanowisko Sądu Apelacyjnego nie uwzględnia okoliczności, że skarga przewidziana w art. 424¹ k.p.c. przysługuje tylko od niektórych orzeczeń oraz że zgodnie z art. 424^{1b} k.p.c. w wypadku prawomocnych orzeczeń, od których skarga nie przysługuje, odszkodowania z tytułu szkody wyrządzonej przez wydanie prawomocnego orzeczenia niezgodnego z prawem można domagać się bez uprzedniego stwierdzenia niezgodności orzeczenia z prawem w postępowaniu ze skargi, chyba że strona nie skorzystała z przysługujących jej środków prawnych. W tym stanie rzeczy łączenie początku trzyletniego terminu przewidzianego w art. 424¹ § 1 k.c. z dniem wydania przez Sąd Najwyższy wyroku stwierdzającego niezgodność prawomocnego orzeczenia z prawem prowadzi do różnicowania sytuacji podmiotów domagających się odszkodowania na podstawie art. 417¹ § 2 k.c. Różnicowanie to przejawia się w korzystniejszym ukształtowaniu sytuacji osób, które w celu dochodzenia odszkodowania na podstawie art. 417¹ § 2 k.c. muszą uzyskać

prejudyk, osoby te bowiem mogą samodzielnie decydować o terminie przedawnienia i odwlekać wystąpienie ze skargą. Zdaniem skarżącego, ewentualny upływ trzyletniego terminu przed uzyskaniem prejudykatu uzasadniałby co najwyżej skorzystanie z instytucji, o której mowa w art. 5 k.c.

Przytoczone wywody nie przekonują o występowaniu w niniejszej sprawie istotnego zagadnienia prawnego, o którym mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Wskazując na różnicowanie sytuacji poszkodowanych w zależności od tego, czy konieczną przesłanką odpowiedzialności Skarbu Państwa jest bądź nie jest uzyskanie prejudykatu, skarżący pomija okoliczność, że o różnicowaniu przesądził ustawodawca. Znalazło to wyraz w nowelizacji art. 417¹ § 2 k.c. i rekonstrukcji przepisów o skardze o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, dokonanej ustawą z dnia 22 lipca 2010 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz.U. Nr 155, poz. 1037), która weszła w życie z dniem 25 września 2010 r. O występowaniu poważnych wątpliwości nie przekonuje również argument o korzystniejszym – w ocenie skarżącego – ukształtowaniu sytuacji osób poszkodowanych, które w celu dochodzenia odszkodowania na podstawie art. 417¹ § 2 k.c. muszą uzyskać prejudyk, ani argument o dowolnym decydowaniu o terminie przedawnienia. Są to jedynie selektywne uwagi poczynione w oderwaniu od całościowej analizy regulacji zawartej w art. 417¹ § 2 i art. 442¹ § 1 k.c. oraz art. 424¹ § i art. 424^{1b} k.p.c.

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., zachodzi tylko wtedy, gdy dla przeciętnego prawnika z samej treści skargi – bez pogłębionej analizy i jurydycznych dociekań – w sposób jednoznaczny wynika, że wskazane w niej podstawy zasługują na uwzględnienie. Skarżący, powołując się na przesłankę przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. powinien wykazać oczywistą zasadność skargi kasacyjnej przejawiającą się kwalifikowanym charakterem naruszenia przepisów prawa (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49). Nie może powtarzać uzasadnienia podstaw kasacyjnych; powinien wykazać, że zasadność skargi kasacyjnej jest oczywista, a więc dostrzegalna *prima vista* oraz że każdy prawnik

bez przeprowadzania wnikliwej analizy powinien dojść do wniosku, że zaskarżone orzeczenie jest jaskrawo nieprawidłowe.

Skarżący nie przytoczył argumentów świadczących o tak rozumianej oczywistości, samo bowiem twierdzenie, że w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w P. z dnia 18 września 2009 r., VI P (...), którego niezgodność z prawem została stwierdzona wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 2 sierpnia 2012 r., II BP 17/11, powód dochodził w pozwie kwoty 6 042 zł nie jest równoznaczne z wykazaniem, że kwota zasądzona zaskarżonym wyrokiem przekracza wysokość szkody poniesionej przez szkody powoda.

Konkludując trzeba stwierdzić, że w sprawie nie zachodzą wskazane przez skarżącego przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. ani brana pod rozagę z urzędu nieważność postępowania.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.